

РЕШЕНИЕ

№ 181

гр. В., 23.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – В., III СЪСТАВ ГО, в публично заседание на шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Невин Р. Шакирова

Членове: Николай Св. Стоянов
мл.с. Виляна Н. Михалева

при участието на секретаря Галина Г. Славова
като разгледа докладваното от Николай Св. Стоянов Въззивно гражданско дело № 20233100502435 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на ПРБ, със седалище гр. ****, срещу Решение №3320 от 17.10.2023г. по гр.д. №4614/2023г. на ВРС, 34-ти състав, с което **е прието за установено** по отношение на ПРБ, че Е. П. К., ЕГН*****, **е собственик** на лек автомобил, марка „****“, модел „****“, рег. № ****, на основание договор за покупко-продажба, сключен в гр. **** на дата 10.01.2015г., и **е осъдена** ПРБ за предаде на Е. П. К. **владението** на л.а. марка „****“, модел „****“, рег. № ****, на осн чл.108 от ЗС.

Във въззивната жалба се твърди, че решението на ВРС, е неправилно, необосновано и постановено в нарушение на материалния и на процесуалния закон. ПРБ няма вещноправни претенции по отношение на автомобила. ПРБ не владее, а държи автомобила, и то на правно основание – като ВД по ДП на осн. чл.111, ал.1 от НПК. Връщането на ДП в тази ситуация е в правомощията само на прокурора, в процедура по НПК и при предпоставките на чл.111, ал.2 от НПК (няма да попречи на разкриването на обективната истина в НП и не е предмет на административно нарушение). В случая има и постановени откази на ПРБ, по отношение на които е проведен и съдебен контрол по НПК. Отделно между ищеца по делото и друг субект (френска застрахователна компания) е налице извънсъдебен спор на кого от тях принадлежи собствеността върху автомобила и това е отделна пречка за връщането ѝ на

един от двамата от прокурора, на осн. чл.113 от НПК. Като не е съобразил горните положения ВРС е постановил порочен акт, който следва да бъде отменен. Отделно ВРС допуснал и неравно третиране на страните по делото, защото дал възможност за писмени бележки само на ищеца, но не и на ответника. Моли се за отмяна на решението на ВРС и за постановяване на друго, с което искът да бъде отхвърлен, с присъждане на разноски за две инстанции, които искания се поддържат и в о.с.з. чрез молба.

В срока по чл.263, ал. 1 от ГПК въззиваемият депозира отговор, с който оспорва жалбата и развитите в нея доводи. Счита решението за правилно и за обосновано, за което излага съображения. Изводите на ВРС счита за базирани на правилен анализ на събраните доказателства и правната уредба. Акцентираща на бездействието на ПРБ повече от 7 години и на неизвършването на никакви процесуални действия с автомобила отдавна. Оспорва и да има граждански спор с друг субект, по смисъла на чл.113 от НПК. Моли за потвърждаване на обжалваното решение и за съдебни разноски пред ВОС, а в о.с.з. исканията се поддържат.

При извършената служебна проверка по чл.269 от ГПК настоящият съдебен състав на въззивния съд намира, че обжалваното съдебно решение е валидно и допустимо. По останалите въпроси съдът взе предвид следното:

Производството пред ВРС е образувано по предявен от Е. П. К., ЕГН*****, иск с правно основание на осн чл.108 от ЗС, за **признаване за установено** по отношение на ПРБ, че Е. П. К. е **собственик** на лек автомобил марка „****“, модел „****“, с рег. №****, на основание договор за покупко-продажба, сключен в гр. **** на дата 10.01.2015г., и **за осъждане** на ПРБ за предаде на ищеца **владението** на същия автомобил марка „****“, модел „****“, с рег. №****.

Ищецът твърди, че на дата 15.01.2015г., в гр. ****, от салон, собственост на **** е закупил МПС, марка „****“, модел „****“. След пристигането на автомобила на територията на РБ е регистрирал същия по установения от закона ред, като му били поставени и регистрационни табели с ДК №****. На 07.05.2015г. от органите на МВР била извършена проверка на рамата на автомобила и се установил проблем с автентичността му. Било образувано ДП № 957/2015г. по описа на Трето РУ- ОД на МВР гр. В.. От назначените експертизи се установило наличие на черен полимерен стикер с номер на рама, по рамата на автомобила с № ****. С протокол за доброволно предаване от 27.05.2015г. ищецът предал автомобила като веществено доказателство по образуваното досъдебно производство.

Оттогава многократно е отправял искания до РП-В. за връщане на процесния автомобил, като при всяко от тях е бил постановяван отказ с мотиви, че автомобилът е предмет на престъпление па чл.345а от НК, наказателното производство не е приключило, процесуално-следствените

действия също продължават и връщането на автомобила би затруднило разкриването на обективната истина. С постановление от 14.03.2022г. ДП е било спряно от ПРБ поради неразкриване на извършителя, който е било прието, че не е ищеца по делото. След постановлението ищецът подал поредно искане за връщане на неговия автомобил, но получил пореден отказ. Към момента ищецът счита, че не са налице основанията за продължаващо задържане на МПС по ДП.

По същество моли за уважаване на предявения иск и за разноски, като в о.с.з. поддържа твърденията и искането си.

В срока по чл.131 от ГПК ответникът ПРБ депозира писмен отговор, в който не оспорва само, че процесният автомобил е бил иззет като ВД по ДП, тъй като е бил предмет на престъпление. Възразява обаче срещу основателността на предявения иск. Твърди, че съгласно чл.109 НПК, като ВД за нуждите на наказателното производство се събират и проверяват предметите, които са били предназначени или са послужили за извършване на престъпление, върху които има следи от престъплението или са били предмет на престъплението, както и всички други предмети, които могат да послужат за изясняване на обстоятелствата по делото. В случая спорният лек автомобил е бил предмет на престъпление, предвид което задържането му като ВД е от изключителната дискреция на наблюдаващия прокурор. Твърди, че съгласно задължителната практика на ВКС веществените доказателства се пазят докато завърши цялото наказателно производство, като възможността за връщането им по чл.111, ал.2 НПК следва да се прилага само по изключение, а конкретният случай не попада в тази хипотеза. Счита за недоказано правото на собственост на ищеца върху спорното МПС. Оспорва автомобилът да е бил неправилен задържан от органите на ДП, предвид факта, че автомобилът бил приобщен като ВД по ДП №957/2015г. по описа на Трето РУ при ОД на МВР гр. В., като доброволно предаден от ищеца. Счита, че с цел разкриване на обективната истина по НП връщането на автомобила следва да се реши от компетентния за това орган, след приключване на наказателното производство.

По същество моли за отхвърляне на иска и присъждане на сторените по делото разноски, като в о.с.з. поддържа позицията си с писмена молба.

След съвкупна преценка на доказателствата по делото и становищата на страните, съдът приема за установено следното от **фактическа страна**:

Видно от приложената на л.78 и л.97, том 1 от ДП № 957/2015г., както и на л.29 от делото на ВРС в превод, фактура от 15.01.2015г., със същата **** е продаден на Е. П. К. процесният употребяван лек автомобил марка „****“, модел „****“, с рег. № ****, рама № **** за сумата от 27 000 евро. Фактурата е подписана както от продавача, така и от купувача.

Приложен е и договор за потребителски кредит от 08.01.2015г. за сумата от 25 000евро с кредитополучател Е. П. К..

Видно от приетия договор за покупко – продажба на л.а. „****“, модел

„****“, с рег. № ****, рама № ****, на 01.10.2014г. **** е закупил автомобила от ****.

От материалите на л.140, том 2 от ДП №957/2015г. е видно, че Е. К. е заявил регистрирането на автомобила в Б., като след регистрацията същият е получил ДК №****.

Видно от материалите по ДП е още, че за автомобила на 30.03.2015г. е бил въведен немски сигнал в ШИС във връзка с производство за извършено престъпление на територията на Р.Ф.. Автомобилът „**** ****“ с действителен номер на рамата **** е бил регистриран на името на ф. гражданин, който на 08.09.2014г. заявил в полицията, че превозното средство е откраднато. Образувано е било ДП № 957 2015г. по описа на Трето РУ - ОД-МВР В., по пр. пр. № 6425/2015г. по описа на ВРП за престъпление по чл.345а, ал.1 НК, срещу неизвестен извършител.

От приложения на л.60, том 1 от ДП протокол от 07.05.2015г. е видно, че МПС с рег. №**** е било приобщено като вещественно доказателство по цитираното ДП, което е и безспорно между страните.

В рамките на ДП е била назначена съдебно-трасологична експертиза, от заключението по която се изяснява, че идентификационният номер на рамата **** на лек автомобил „**** ****“, с рег. №****, не е автентичен, като заводски положеният е

От материалите по ДП е видно още, че съобразно получено съобщение от бюро Сирене – Ф., лек автомобил „**** ****“, рама №, е бил обявен за международно издирване като обект на престъпление – кражба, извършено от на 07.09.2014г. в ****. Собственик на автомобила към посочената дата било лицето ****, което е заявило за извършеното престъпление на 08.09.2014г. в полицейско управление. МПС е било застраховано в ЗК „АХА Corporate Solutions“ (писмо на л.129, том 1 от ДП).

Във връзка с това била изготвена молба за правна помощ до Р.Ф. по реда на ЕК за взаимопомощ по наказателно правни въпроси за осигуряване показанията на управителя или представител на застрахователната компания. В рамките на извършените от компетентните органи във Ф. действия (л.61-107, том 2 от ДП), на 17.08.2018г. е бил разпитан Б.Д.Ф. е Д'ор, като представител на застрахователната компания „АХА F rance“, който посочил, че автомобилът е бил прехвърлен на компанията на 24.10.2014г. от застрахования ****, на който е било изплатено обезщетение вследствие на престъпление кражба на 08.09.2014г. (л. 63, том 2 от ДП). Преводът е непълен, доколкото вторият лист от протокола за разпит не е преведен (л.78-79, том 2, ДП). На представителя на застрахователя била предоставена информация за номера на ДП в РБ и телефонния номер на наблюдаващия прокурор.

Видно е както от представените по делото молби, така и от материалите по ДП, че от м. юли 2015г. Е. П. К. многократно е отправял искания за връщане на процесния автомобил, като с постановления от датите 03.07.2015г., 13.08.2015г., 19.02.2018г., 04.06.2018г., 04.06.2018г., 07.01.2019г., 05.12.2019г. и 08.03.2022г., потвърдени и при съдебния им

контрол от ВРС, НО, са били постановвявани откази по заявлението, с общите мотиви, че връщането ще затрудни изясняването на фактическата обстановка и разкриването на обективната истина или че са налице пречките по чл. 113 НПК.

С постановление на ВРП от 14.03.2022г., приетото и на л.9-10 от дело на ВРС, ДП №957/2015г. е спряно на осн. чл.244, ал.1, т.2 вр. чл.215, ал.1 и чл.199 от НПК, а именно – неразкриване на извършителя. В постановлението изрично е прието от ПРБ, че по ДП „са били извършени всички необходими и възможни действия, но поради неразкриване на извършителя на престъплението“ следва НП в досъдебната му фаза да бъде спряно. В постановлението е съобразено и че по воденото от Прокуратурата М. наказателно производство за ОПГ срещу няколко обвиняеми за укривателство на моторни превозни средства по 47 случая, включително и за процесното МПС, не са били предявявани искания за „**** ****“ с първичен номер рама, като НП в **** не е приключено.

Описаната фактическа обстановка не е спорна между страните и срещу нея не са наведени никакви въззивни оплаквания.

Въз основа на изложената фактическа обстановка и приложимата към нея нормативна регламентация, съдът достигна до следните **правни изводи**:

Предмет на иска по чл.108 от ЗС е правото на собственост на ищеца и защитата му срещу неоснователното отнемане на вещта от ответника, поради което уважаването на предявения иск налага пълното и главното доказване от ищеца на неговото право на собственост върху исковата вещ (лек втомобил) на заявеното от него придобивно основание (покупко-продажба) и фактическата власт на ответника върху вещта към момента на делото (като ВД по ДП). След доказване на тези предпоставки ответникът дължи да докаже всички заявени за случая положителни твърдения, на които основава възраженията си за своето право да владее вещта, в това число противопоставимите си на ищеца вещни права върху нея, или да я държи (в случая предпоставките на чл.111, ал.1 и ал.2 от НПК или на чл.113 от НПК – че вещта е иззета или предадена като ВД по ДП по надлежния ред, че НП не е приключило и че връщането ще затрудни разкриването на обективната истина по делото; респ. че има регистриран пред ПРБ спор за материално право между заявителят и трето лице; като във всички случаи преценката е изключителна дискреция на ПРБ).

При разглеждане на тези предпоставки на иска първоинстанционният съд е изложил подробни и обосновани правни изводи, които се споделят изцяло от настоящия съдебен състав, като законосъобразни, правилни и съответни на смисъла и на целта на закона, въз основа на надлежно установена фактическа обстановка по делото и правилно приложение на материалния и процесуалния закон, поради което и на осн. чл.272 от ГПК въззивният съд препраща към тях.

Независимо от това в изпълнение на задължението да даде разрешение по възведените пред него спорни въпроси настоящият въззивен състав

намира, че изводимите от въззивната жалба оплаквания и доводи са относно това, че: 1/ гражданският съд по иск по чл.108 от ЗС срещу ПРБ не може да разглежда предпоставките за връщане на вещ, приобщена като ВД по ДП, защото това е правомощие само на ПРБ; 2/ не са налице предпоставките на чл.111, ал.2 от НПК за връщане на автомобила на ищеца в случая; 3/ налице е и пречката по чл.113 от НПК за същото (спор за материално право върху автомобила, заявен пред ПРБ от две лица); 4/ ВРС е накърнил правата на ПРБ, защото е дал възможност за писмени бележки само на ищеца, но не и на ответника. По тях настоящият състав намира следното:

По първия въпрос е налице произнасяне на ВКС по реда на чл.288 ГПК във връзка с недопускане до касационно обжалване по чл.280, ал.1, т.1 и т.3 от ГПК на въззивно решение (на ВОС) с *Определение №2736/28.09.2023г. по гр. дело №570/2023г., 1-во ГО на ВКС*, което се споделя и от настоящия състав на ВОС изцяло. С него е прието, че гражданският съд може да се произнесе по предпоставките за основателност или не на иск по чл.108 от ЗС относно вещ с качеството на ВД по ДП. При тази преценка гражданският съд следва да даде самостоятелен отговор на въпроса дали ответникът държи вещта на правно основание, като извърши самостоятелна проверка на законовите предпоставки, в т.ч. дали връщането на изетата вещ преди завършването на наказателното производство ще затрудни разкриването на обективната истина по НП, на база на доказателствата по исковото производство и по НП. Другото, което гражданският съд следва да съобрази, е налице ли е правен спор за собственост на автомобила (вещта), тоест има ли отправена идентична претенция на трето лице за негово връщане, основана на притежавани вещни права. Поради което без съмнение преценката на съда по иск по чл.108 от ЗС досежно ВД по ДП е допустима, свързана е с горните групи обстоятелства не дерогира (или не се дерогира) от правомощията на ПРБ по чл.111, ал.1 и ал.2 и по чл.113 от НПК. Възраженията в разглежданата въззивна жалба за обратното не могат да бъдат споделени.

По втория въпрос: Предвид изясненото по предходния такъв отговорът по настоящия въпрос се свежда до преценката за доказаност на твърдението на ответника ПРБ, че връщането на спорния автомобил на ищеца ще затрудни разкриването на обективната истина по ДП и НП. По делото обаче няма каквито и да било ангажирани доказателства в тази насока, тежестта за което бе именно на ответната страна по спора. Точно обратното – видно от материалите по ДП, с иския автомобил (като ВД по ДП) са били извършени множество по характер и по вид процесуални действия, след което активни такива били преустановени. Последното изрично е и признато от ПРБ в постановлението от 14.03.2022г. за спиране на ДП на осн. чл.244, ал.1, т.2 НПК с обобщаващото съображение, че по ДП „са били извършени всички необходими и възможни действия, но поради неразкриване на извършителя на престъплението“ следва НП в досъдебната му фаза да бъде спряно (л.9-гръб от делото на ВРС). При това положение, при множеството до момента откази от връщане, при задържането по ДП близо 8 години и при липсата на каквато и да е ясна обосновка с какво предаването на автомобила на ищеца ще затрудни на действията по ДП, то продължаващото задържане на вещта от

ПРБ не може да се приеме за доказано по основание. Защото сам по себе си фактът на ДП, в рамките на което вещта е с качество на ВД, не презюмира, че обезателно и във всички случаи същата е необходима за целите на НП неограничено във времето до необозримото му приключване (*в този смисъл е и Решение №164/26.10.2017г. по гр.д. №557/2017г. на ВКС*). От значение е също, че се касе за автомобил, който значителен период от време (над 8 години) не се използва и поддържа и логично се амортизира, освен че се обезценява съществено, но за което ПРБ не носи отговорност докато вещта е с качеството на ВД. И на последно място – няма процесуална пречка дори след обратното получаване на автомобила от ищеца, същият отново да би бил иззет или доброволно предаден по същото ДП, ако се обосноват отново изискуемите предпоставки на процесуалния закон за това. А ищецът е със знание за висящо ДП с предмет престъпление върху автомобила, което би имало отношение към субективната страна на действията му с автомобила след връщането му.

По третия въпрос: Съгласно ТР №2/12.11.2014г. по тълк. дело № 2/2014г. на ОСНК на ВКС, спор за собственост по смисъла на чл.113 от НПК възниква, когато има повече от една претенции относно принадлежността на вещта – ВД. За да се приеме, че е налице реална претенция в този смисъл е необходимо да е било отправено ясно и конкретно искане от повече от един правни субекти до ПРБ (до наблюдаващия прокурор) за връщане на съответното ВД. Простото изявление на правен субект във връзка с процесуални действия по ДП, че има права върху вещта или има интерес от връщането ѝ по принцип, не съставлява реална претенция по смисъла на чл.113 от НПК, доколкото липсва изричното искане за реституиране на фактическата власт, отправено до ПРБ (*така и Определение №393/13.03.2023г. по к.гр.д. №3761/2022г. на 1-во ГО на ВКС, и други*). В случая по делото единствено през 2018г. представител на френска застрахователна компания е посочил, че собствеността върху процесния автомобил му е била прехвърлена, но оттогава и досега ясно отправено искане до ПРБ за връщане на автомобила няма, въпреки че френското дружество е разполагало с всичките необходими данни за контакт с ПРБ и с информация за ДП. Отделно от това се касае за еднократно изявление преди почти шест години, което, неподкрепено с действия, освен че не съставлява претенция (искане до ПРБ), манифестира и дезинтересиране от вещта, въпреки обяснимо с оглед разпоредбата на чл.78, ал.2 от ЗС. Към това, видно от съобразителната част на постановлението за спиране на ДП от 14.03.2022г., дори и по воденото от Прокуратурата М. наказателно производство за ОПГ срещу няколко обвиняеми за укривателство на моторни превозни средства по 47 случая, включително и за процесното МПС, не са били предявявани искания за „**** ****“ с първоначален номер на рамата При които обстоятелства въззивният съд намира, че в случая няма реално конституиран пред ПРБ спор по смисъла на чл.113 от НПК и ТР №2/12.11.2014г. на ОСНК на ВКС, съставляващ пречка за връщането на автомобила на ищеца. Отделно от това връщането на ВД на ищеца и решението по настоящото дело не могат да бъдат противопоставими на хипотетичен друг собственик, който може да

защитава хипотетичните си права срещу ищеца в отделно съдебно производство.

По четвъртия въпрос: На осн. чл.149, ал.3 от ГПК по искане на някоя от страните съдът може да й определи срок за представяне на писмена защита и в действителност такова искане е било отправено от ПРБ с писмената молба преди о.с.з. пред ВРС. Пропускът от произнасяне по нея обаче не е съществено по характер процесуално нарушение, доколкото основната защита на страните в гражданския процес се осъществява до приключването на съдебното дирене пред първата инстанция. Пропускът освен това е и отстраним пред въззивната инстанция, но в случая освен позоваването въззивникът не е отправил никакви последващи искания с въззивната жалба, обусловени от соченото нарушение. Отделно той не се е отразил и на допустимостта или правилността на решението, с оглед и на изложените от въззивния съд съображения.

В заключение по изложените съображения и останалите такива на ВРС, споделени от настоящия съдебен състав,предявеният иск е основателен и като такива следва да бъде уважен.

По изложените съображения и предвид съвпадане на правните изводи на въззивния съд с тези на първоинстанционния, обжалваното решение следва да бъде потвърдено в цялост.

По разноските: С оглед изхода по делото пред ВОС разноските пред ВРС не следва да бъдат ревизирани.

С оглед изхода по делото пред ВОС на въззиваемия – ищец следва да бъдат присъдени сторените от него разноски от 3100.00лв. за адв. хонорар с ДДС.

Воден от горното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №3320/17.10.2023г. по гр. д. №4614/2023г. по описа на ВРС, 34-ти състав.

ОСЪЖДА ПРБ, със седалище гр. ****, да **заплати** на Е. П. К., ЕГН*****, сумата от **3100.00лв.** – разноски за адв. възнаграждение (с ДДС) в производството пред ВОС, на осн. чл.78, ал.1 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от получаване на съобщението от страните, при наличие на предпоставките по чл.280, ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____